Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-generaal Volksgezondheid
Directie Infectieziektebeleid
Team Infectieziekten en Zoönosen

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
4571057-1106443-IZB

Kenmerk afzender

Bijlage(n)
3

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum	16 november 2026
Betreft	Advies deskundigenberaad-zoönosen HPAI

Geachte voorzitter,

Met deze brief informeert het kabinet de Kamer over de adviezen van het Deskundigenberaad-Zoönosen (DB-Z), bestaande uit humane en veterinaire infectieziekte-experts, dat op 5 oktober jl. bijeenkwam. Het kabinet geeft zijn beleidsreactie daarop en gaat in op de aanpassing van de doelgroep voor griepvaccinatie voor mensen die vanwege (vrijwilligers)werk in aanraking kunnen komen met vogelgriep.

Aanleiding voor het samenkomen van het DB-Z is de situatie rondom een melkkoe met antistoffen tegen vogelgriep (hoogpathogene aviaire influenza, HPAI). Op 23 januari jl. is de Kamer hierover geïnformeerd (Kamerstuk 28.807, nr. 323). Naar aanleiding van de casus op dit melkveebedrijf, waar na deze melkkoe meer melkkoeien positief zijn getest, is aanvullend retrospectief onderzoek uitgevoerd, zowel op tankmelkmonsters op het betreffende bedrijf als in de bloedmonsters van melkkoeien van andere bedrijven in Nederland. Hierbij zijn geen antistoffen aangetoond. Bij brief van 15 mei jl. is de Kamer hierover geïnformeerd (Kamerstukken 2025-2026, 28 807, nr. 326).

De experts, onder leiding van het RIVM, toen samengekomen in een Responsteam-Zoönosen, concludeerden op basis van deze uitkomsten dat de casus in Friesland een incident lijkt te zijn geweest en dat we kunnen aannemen dat infectie van runderen met vogelgriep zeer beperkt voorkomt. Wel vonden de experts het noodzakelijk dat een Deskundigenberaad-Zoönosen (DB-Z), bestaande uit humane en veterinaire infectieziekte-experts, zou plaatsvinden om te bespreken of de huidige monitoring binnen melkkoeien meer risicogericht moet zijn en zo ja, of en hoe de huidige monitoring moet worden uitgebreid.

Epidemiologische situatie
In 2025-2026 was er een hoge circulatie van het vogelgriepvirus onder wilde vogels, niet alleen in Nederland, maar ook in de rest van Europa. Opvallend daarbij was de hoge prevalentie onder levende wilde vogels en relatief veel uitbraken op pluimveebedrijven. In de Verenigde Staten blijven daarnaast HPAI-uitbraken op melkveebedrijven voorkomen. Recent (na het DB-Z van 5 oktober jl.)
zijn daar wederom personen besmet geraakt nadat zij in contact waren gekomen met besmet melkvee. Eén persoon met onderliggend lijden is vervolgens overleden. In de

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-generaal Volksgezondheid
Directie Infectieziektebeleid
Team Infectieziekten en Zoönosen

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
4571057-1106443-IZB

Kenmerk afzender

Bijlage(n)
3

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 16 november 2026
Betreft Advies deskundigenberaad-zoönosen HPAI

Verenigde Staten circuleert een ander subtype van het H5N1-vogelgriepvirus dan in Europa.

Na een relatief rustige periode zijn in Nederland eind oktober jl. drie uitbraken van vogelgriep bij gehouden pluimvee vastgesteld en worden er zowel levende als dode wilde vogels met vogelgriep gevonden. In andere landen (waaronder Denemarken, Duitsland en Bulgarije) zien we een vergelijkbaar beeld. De staatssecretaris van LVVN heeft vanwege de vogelgriep situatie op 28 oktober 2026 de maatregelen aangescherpt, onder andere met een ophok- en afschermplicht.

De deskundigengroep dierziekten heeft op 30 oktober jl. een nieuwe risicobeoordeling uitgevoerd, op aanvraag van het ministerie van LVVN. De deskundigengroep beoordeelt de kans op besmetting van een pluimveebedrijf in Nederland de komende vier weken als ‘hoog’ met een geringe onzekerheid. Ook verwacht de deskundigengroep dat de HPAI-activiteit onder wilde vogels de komende vier weken verder toeneemt. Het verslag is gepubliceerd op de website van de deskundigengroep.[1]

Op 3 november jl. is de risk assessment-groep HPAI onder coördinatie van het RIVM bijeengekomen om het actuele humane risico te duiden. De inschatting van het risiconiveau voor de algemene bevolking is onveranderd sinds eind 2025 en nog steeds zeer laag. Voor mensen die beroepsmatig in contact komen met pluimvee of die anderszins in contact komen met mogelijk besmette vogels of zoogdieren (in het wild of gehouden) wordt het risico iets lager ingeschat dan eind 2025, namelijk op laag-gemiddeld. In Europa zijn in het seizoen 2025-2026 geen besmettingen van mensen vastgesteld met de in Europa voorkomende stammen van het vogelgriepvirus. De inschatting is dat dit alleen kan gebeuren door direct en intensief contact met dieren.

Adviezen en beleidsreactie
Het DB-Z is bijeengekomen om scenario’s te bespreken van besmettingen met HPAI bij koeien in Nederland en om te beoordelen in hoeverre de bestaande monitoring geschikt is om HPAI bij runderen tijdig te detecteren en of aanvullende monitoring nodig is.

Het DB-Z ziet HPAI bij koeien als een potentieel volksgezondheidsrisico vanwege de recente uitbraken en besmettingen bij mensen in de Verenigde Staten. Vanwege de casus in Friesland wordt geadviseerd de surveillance bij koeien te versterken en dit in

[1] www.deskundigengroepdierziekten.nl

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-generaal Volksgezondheid
Directie Infectieziektebeleid
Team Infectieziekten en Zoönosen

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
4571057-1106443-IZB

Kenmerk afzender

Bijlage(n)
3

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 16 november 2026
Betreft Advies deskundigenberaad-zoönosen HPAI

eerste instantie projectmatig uit te werken. Daarnaast beveelt het DB-Z aan om de alertheid voor mogelijke HPAI-infecties bij rundveehouders en rundveedierenartsen te vergroten en het bestaande HPAI-draaiboek bij melkkoeien aan te vullen met de vervolgstappen indien er een positieve testuitslag volgt. Ten slotte wordt geadviseerd om, net als bij honden en katten, bij een serieuze verdenking op HPAI gecombineerd met waarschijnlijke blootstelling, het kosteloos laten testen van landbouwhuisdieren mogelijk te maken.

Het kabinet onderschrijft de noodzaak om tijdig zicht te hebben op eventuele uitbraken op rundveebedrijven. Hieronder wordt ingegaan op de concrete adviezen.
Tankmelkmonitoring
Op dit moment is de surveillance van HPAI in koeien gebaseerd op de bestaande basismonitoring diergezondheid die de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) uitvoert en risicogestuurde screening door de NVWA. De basismonitoring diergezondheid is een permanent systeem om de gezondheid van landbouwhuisdieren in Nederland te volgen en vroegtijdig opvallende signalen te detecteren. Het systeem is niet specifiek ingericht om een incidentele infectie bij een individuele koe te detecteren, maar opvallende bijzonderheden, patronen en trends kunnen hierdoor wel gemakkelijker opgemerkt worden. Daarnaast is het staand beleid dat de NVWA een risicogerichte screening uitvoert bij zoogdieren op locaties waar HPAI bij pluimvee wordt vastgesteld.
Het DB-Z adviseert dit aan te vullen met risicogestuurde tankmelkmonitoring voor het tijdig opsporen van HPAI-besmette rundveebedrijven en dit projectmatig uit te werken. Het kabinet gaat met de betrokken veterinaire partijen in overleg over hoe deze geadviseerde aanvullende monitoring kan worden vormgegeven. De Kamer wordt daar begin 2027 over geïnformeerd.

Vergroten alertheid en duidelijkheid vervolgstappen indien HPAI-infectie wordt geconstateerd
De sector en dierenartsen worden via berichten zoals een Vetinfact geïnformeerd over besmettingen met HPAI. Specifiek ten aanzien van de alertheid van rundveehouders en rundveedierenartsen voor mogelijke HPAI-infecties en blootstelling vindt het DB-Z het wenselijk dat deze wordt verhoogd. Het DB-Z geeft aan dat een belangrijke randvoorwaarde voor een verhoogde alertheid duidelijkheid over vervolgstappen en gevolgen voor de houders bij een positieve testuitslag is, ook in het geval er alleen antistoffen worden aangetoond. Het kabinet gaat met de sector bespreken hoe dit het meest effectief kan worden gerealiseerd. Onduidelijkheid over vervolgstappen voor dierhouders indien HPAI wordt aangetoond kan echter nooit volledig worden

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-generaal Volksgezondheid
Directie Infectieziektebeleid
Team Infectieziekten en Zoönosen

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
4571057-1106443-IZB

Kenmerk afzender

Bijlage(n)
3

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 16 november 2026
Betreft Advies deskundigenberaad-zoönosen HPAI

weggenomen. In tegenstelling tot de situatie waarbij HPAI in pluimvee wordt aangetoond, zijn er voor HPAI in andere diersoorten op grond van de (Europese) diergezondheidsregelgeving minder juridische kaders die hiervoor houvast bieden. De besluiten die naar aanleiding van een positieve HPAI-uitslag worden genomen, zijn afhankelijk van meerdere factoren. Per casus zal een afweging worden gemaakt over of en welke maatregelen nodig zijn. Desalniettemin onderkent het kabinet het nut van en de behoefte aan duidelijkheid en is het bereid het draaiboek waar mogelijk hierop aan te passen.

Diagnostiek
Het DB-Z adviseert diagnostiek laagdrempelig aan te bieden voor landbouwhuisdieren bij een serieuze verdenking van HPAI (en waarschijnlijke blootstelling). Eerder is dit onder voorwaarden gerealiseerd voor het testen van honden en katten.[2] Het kabinet gaat in overleg met de NVWA en Wageningen Bioveterinary Research (WBVR) over hoe dit ook voor landbouwhuisdieren kan worden doorgevoerd. Aangezien het testen van landbouwhuisdieren een nog bredere doelgroep diersoorten betreft dan alleen melkkoeien wordt het bestaande draaiboek voor vogelgriep bij melkkoeien verbreed naar herkauwers. De Kamer wordt daar begin 2027 over geïnformeerd.

Seizoensgriepvaccinatie humane griep
Bij gelijktijdige besmetting met een seizoensgriepvirus en een vogelgriepvirus dat bij dieren zoals pluimvee, wilde vogels en soms bij zoogdieren voorkomt, kan door uitwisseling van genetisch materiaal tussen beide virussen een nieuw virus ontstaan. Naar aanleiding van het advies van de Deskundigenberaad-Zoönosen (2022)[3] en de Gezondheidsraad (2023)[4] is besloten dat professionals en vrijwilligers die vanwege hun werkzaamheden een hoger risico op blootstelling aan vogelgriep lopen, aanspraak kunnen maken op griepvaccinatie via de huisartsen. Dit zijn bijvoorbeeld medewerkers in de pluimveehouderijen, dierenartsen, vrijwilligers van dierenopvangcentra en medewerkers van kinderboerderijen[5]. Op dit moment worden rundveehouders nog niet

[2] Kamerstukken II 2025/26 28 807, nr. 312.
[3] Kamerstukken II 2021/22, 25 295, nr. 1872.
[4] Zie: vaccinatie van werknemers: griep
[5] Zie: Welke maatregelen gelden voor mensen die voor hun werk in contact komen met dieren met vogelgriep? | Rijksoverheid.nl

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-generaal Volksgezondheid
Directie Infectieziektebeleid
Team Infectieziekten en Zoönosen

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
4571057-1106443-IZB

Kenmerk afzender

Bijlage(n)
3

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 16 november 2026
Betreft Advies deskundigenberaad-zoönosen HPAI

gezien als een beroepsgroep met een verhoogd risico op vogelgriep. Het kabinet is de huisartsen erkentelijk dat zij deze risicogroepen gaan vaccineren.

Hoogachtend,

de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

de staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,

Sophie Hermans

S.P.A. Erkens